

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
ΑΡ. 1137
(Φάκ.: 12.3.81)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
1443 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

6 Φεβρουαρίου, 1998.

Υφυπουργό παρά τω Προέδρω,
Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
Πρόεδρο Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας,
Γενικό Ελεγκτή,
Επίτροπο Διοικήσεως,
Πρόεδρο Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας,
Γενικούς Διευθυντές Βουλής των Αντιπροσώπων,
Υπουργείων και Γραφείου Προγραμματισμού,
Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου,
Αρχιπρωτοκολλητή.

Ο περί Συντάξεων Νόμος του 1997(Νόμος 97(Ι)/97)
(όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 3(Ι) του 1998)
Νόμος που ενοποιεί και τροποποιεί τον περί Συντάξεων Νόμο
(Κεφ.311 και Νόμοι 1960-1996), τον περί Συντάξεων Καθηγητών Νόμο
(Νόμοι 1967-1996) και τον περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως Νόμο
(Κεφ. 166-Μέρη V, VA & VB - & Νόμοι 1959-1996)

Έχω οδηγίες ν' αναφερθώ στον πιο πάνω Νόμο που δημοσιεύτηκε στο Παράρτημα Πρώτο της Επίσημης Εφημερίδας της Δημοκρατίας με αρ. 3207 και ημερ. 19.12.1997 και παρακαλέσω όπως φέρετε αυτόν σε γνώση όλων των υπαλλήλων.

2. Όπως αναφέρεται και στον τίτλο, ο περί Συντάξεων Νόμος 97(Ι)/97 ενοποιεί και τροποποιεί τον περί Συντάξεων Νόμο, τον περί Συντάξεων Καθηγητών Νόμο και τον περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως Νόμο (Μέρη V, VA & VB). Η κωδικοποίηση, ενοποίηση, τροποποίηση και εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας αυτής κατέστη αναγκαία λόγω των πολλών τροποποιήσεων που είχαν γίνει, των ταυτόσημων προνοιών σε τρεις ξεχωριστές νομοθεσίες, της ανομοιομορφίας της γλώσσας, της απηρχαιωμένης ορολογίας, καθώς και πολλών ανενεργών προνοιών και αποικιακών διατάξεων, που την καθιστούσαν δυσκολόχρηστη από τις αρμόδιες για την εφαρμογή της Υπηρεσίες καθώς και μη προσιτή στους ενδιαφερόμενους υπαλλήλους.

3. Με τη νέα νομοθεσία έχουν ενοποιηθεί οι τρεις νόμοι περί Συντάξεων σε ένα ευκολόχρηστο νομοθετικό κείμενο στη δημοτική γλώσσα, το οποίο θα διευκολύνει την ερμηνεία και εφαρμογή της. Ταυτόχρονα έχουν γίνει ορισμένες τροποποιήσεις, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό και την εναρμόνιση της νομοθεσίας αυτής με νεότερες νομοθετικές ρυθμίσεις. Οι κυριότερες αλλαγές είναι οι πιο κάτω:-

(α) "Συντάξιμες απολαβές" (άρθρο 2)

Σε περίπτωση που ο "μισθός" του υπαλλήλου βρίσκεται πάνω σε κλίμακα και ο υπάλληλος μέχρι την ημερομηνία αφυπηρέτησης ή παραίτησης ή θανάτου του είχε κερδίσει λιγότερη από το ήμισυ ($\frac{1}{2}$) της επόμενης προσαύξησης του, οι συντάξιμες απολαβές του αυξάνονται με βάση την αναλογία των μηνών που υπηρέτησε. Αν είχε κερδίσει το ήμισυ και περιπλέον της προσαύξησης, οι συντάξιμες απολαβές του λογίζονται αυξημένες κατά ολόκληρο το ποσό της προσαύξησης.

(β) Αφυπηρέτηση για σκοπούς "εξειδικευμένου δημοσίου συμφέροντος" (άρθρο 21), "καταναγκαστικής αφυπηρέτησης" (άρθρο 22) ή λόγω "αναίτιας υπηρεσιακής ανεπάρκειας ή ακαταλληλότητας" (άρθρο 23).

Έχουν προστεθεί ορισμένες ειδικές πρόνοιες για να καλύψουν τις πιο πάνω περιπτώσεις.

(γ) Αφυπηρέτηση για ανάληψη δημόσιου λειτουργήματος (άρθρο 24)

Σύμφωνα με τον τροποποιητικό Νόμο 3(Ι) του 1998 η πρόσθετη σύνταξη θα καταβάλλεται μαζί με τη σύνταξη που δικαιούται ο υπάλληλος που αφυπηρετεί για ανάληψη δημόσιου λειτουργήματος.

(δ) Οικειοθελής πρόωρη αφυπηρέτηση (άρθρο 27)

Σε περίπτωση οικειοθελούς πρόωρης αφυπηρέτησης κρατικού υπαλλήλου που συμπληρώνει πενταετή τουλάχιστο συντάξιμη υπηρεσία και ηλικία όχι μικρότερη των σαράντα πέντε (45) ετών, προβλέπεται άμεση καταβολή σ' αυτόν του εφάπαξ ποσού που δικαιούται (παρ. (α) του εδ. (1) του άρθρου 27).

Σημ.: Σ' όσους έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα πριν την ημερομηνία δημοσίευσης του πιο πάνω Νόμου θα πρέπει να καταβληθεί, από της εν λόγω ημερομηνίας, το εφάπαξ ποσό που δικαιούνται.

(ε) Σύνταξη χήρας (άρθρο 37)

Στην περίπτωση γάμου χήρας, που επιφέρει τον τερματισμό καταβολής σύνταξης, προστέθηκε πρόνοια ώστε, αν διαλυθεί ο νέος γάμος ή πεθάνει ο νέος σύζυγος, ο Υπουργός Οικονομικών να μπορεί να επιτρέψει, αφού λάβει υπόψη του τις περιστάσεις της περίπτωσης, την καταβολή στη χήρα σύνταξης μέχρι του ύψους που θα καταβαλλόταν αν δεν είχε διακοπεί (επιφύλαξη του εδ. (2) του άρθρου 37).

(στ) Σύνταξη τέκνων (άρθρο 39)

Ο όρος "τέκνο" θα καλύπτει τα ανήλικα τέκνα μέχρι του 18ου έτους της ηλικίας τους, τα εξώγαμα, τα αναγνωρισμένα, τα υιοθετημένα και τα φυσικά τέκνα της συζύγου καθώς και τα τέκνα που δεν υπερβαίνουν το 25ο έτος της ηλικίας τους, υπό τις προϋποθέσεις και όπως καθορίζεται στο εδ. (3) του άρθρου 39.

(ζ) Εισφορές για προηγούμενη υπηρεσία (άρθρο 42)

Σύμφωνα με το εδάφιο (1) του άρθρου 42, υπάλληλος ο οποίος έχει προηγούμενη υπηρεσία που μπορεί να λογιστεί ως συντάξιμη υπηρεσία και δεν έχει καταβάλει "εισφορές" για την υπηρεσία αυτή, μπορεί να καταβάλει τις ανάλογες εισφορές όπως καθορίζεται στο άρθρο αυτό. Για το θέμα αυτό θα κυκλοφορήσει ειδική εγκύκλιος.

(η) Μείωση ωφελημάτων δυνάμει των περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμων (άρθρο 45)

Σε περίπτωση που υπάλληλος δε δικαιούται σύνταξη, αφαιρείται από το φιλοδώρημα η εισφορά που κατέβαλε η Κυβέρνηση για το αναλογικό μέρος της σύνταξης δυνάμει των περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμων μαζί με τόκο. Σε περίπτωση θανάτου στην υπηρεσία υπαλλήλου που δεν καταλείπει δικαιούχο δυνάμει των περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμων, δεν αφαιρείται η σχετική εισφορά (εδάφια (3) και (4) του άρθρου 45).

5. Συνοπτικό Σημείωμα αναφορικά με το ενοποιημένο και
— εκσυγχρονισμένο κείμενο της περί Συντάξεων Νομοθεσίας επισυνάπτεται.

ΧΡ. Κ. ΤΑΛΙΑΔΩΡΟΣ

Διευθυντής
Υπηρεσίας Δημόσιας Διοικήσεως
και Προσωπικού.

Επεξηγηματικό Σημείωμα
σχετικά με το ενοποιημένο και εκσυγχρονισμένο
κείμενο της περί Συντάξεων Νομοθεσίας -
Ο περί Συντάξεων Νόμος του 1997
(Νόμος 97(Ι)/97)

Μέρος Ι

Εισαγωνικές Διατάξεις

Άρθρα 1 - 3: Σ' αυτά περιέχεται ο συνοπτικός τίτλος του Νόμου, ο οποίος θα είναι "ο περί Συντάξεων Νόμος του 1997", ορίζεται ερμηνεία των βασικών όρων που απαντούνται στο κείμενο, και καθορίζεται ότι ο Νόμος αυτός θα εφαρμόζεται για όλους τους κρατικούς υπαλλήλους. Τηρουμένων, επίσης, των διατάξεων του Συντάγματος και των περί Δικαστηρίων Νόμων, ο Νόμος αυτός εφαρμόζεται και στα μέλη της Δικαστικής Υπηρεσίας, το Γενικό Εισαγγελέα και το Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα.

Οι πιο σημαντικοί ορισμοί που πρέπει να προσεχθούν είναι οι πιο κάτω:

- "Θεμελιωτική υπηρεσία", η οποία σημαίνει την περίοδο που λαμβάνεται υπόψη για να αποφασιστεί αν ο υπάλληλος δικαιούται, λόγω μήκους υπηρεσίας, σε σύνταξη, φιλοδώρημα, ή άλλο ωφέλημα.
- "Συντάξιμες απολαβές", που σημαίνει τον ετήσιο βασικό μισθό μαζί με το τιμαριθμικό επίδομα κατά την αφυπηρέτηση του υπαλλήλου και το επίδομα καλής διαγωγής και αξίας, στην περίπτωση αστυνομικών, και το επίδομα καλής διαγωγής στην περίπτωση δεσμοφυλάκων. Προσαύξηση λιγότερη του ½ υπολογίζεται κατ' αναλογία μηνών, ενώ ½ και άνω ως πλήρης.
- "Συντάξιμη υπηρεσία" είναι η υπηρεσία που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό συνταξιοδοτικών ωφελημάτων, όπως ορίζεται στα άρθρα 14-18 του Νόμου.

Μέρος IIΣυντάξεις και άλλα ωφελήματα

Άρθρα 4 - 12 : Στα άρθρα αυτά γίνεται πρόνοια ότι τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα:

- (α) χορηγούνται με βάση τις πρόνοιες του Νόμου.
 - (β) χρεώνονται στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας και
 - (γ) δεν εκχωρούνται.
- Το φιλοδώρημα ή εφάπαξ ποσό απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος.
 - Ο συντελεστής της σύνταξης και του εφάπαξ ποσού είναι:

$$\text{Σύνταξη: } \frac{\text{ετήσιες συντάξιμες απολαβές X μήνες υπηρεσίας}}{800}$$

(με ανώτατο όριο το $\frac{1}{2}$ των ετήσιων συντάξιμων απολαβών)

$$\text{Εφάπαξ ποσό: } \frac{\text{ετήσια σύνταξη X 14}}{3}$$

- Η χορήγηση ωφελημάτων αφυπηρέτησης, σύμφωνα με το άρθρο 9, γίνεται όταν ο υπάλληλος αφυπηρετήσει για οποιοδήποτε από τους πιο κάτω λόγους:
 - (α) Ηλικία υποχρεωτικής αφυπηρέτησης ή μετά τα 55 (δημόσιοι ή εκπαιδευτικοί υπάλληλοι) ή 50 (αστυνομικοί και λοχίες), ή λόγω πρόωρης αφυπηρέτησης.

- (β) Κατάργηση θέσης ή αναδιοργάνωση υπηρεσίας.
 - (γ) Για λόγους υγείας.
 - (δ) Για εξειδικευμένους λόγους δημόσιου συμφέροντος ή αναίτιας υπηρεσιακής ανεπάρκειας ή αναγκαστικής αφυπηρέτησης.
 - (ε) Για λόγους δημόσιου συμφέροντος για ανάληψη δημόσιου λειτουργήματος, ή λόγω διορισμού σε οργανισμό δημόσιου δικαίου/αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης.
- Για υπηρεσία κάτω από 5 έτη καταβάλλεται φιλοδώρημα, εκτός αν προνοείται διαφορετικά στο Νόμο (Άρθρο 10).
 - Σε γυναίκες που αφυπηρετούν λόγω γάμου, τεκνογονίας ή υιοθέτησης παιδιού, καταβάλλεται φιλοδώρημα μετά από 3ετή υπηρεσία (Άρθρο 11).
 - Η ηλικία υποχρεωτικής αφυπηρέτησης είναι το 60ο έτος. Για τους αστυνομικούς και λοχίες είναι το 55ο. Για τους στρατιωτικούς καθορίζεται στο σχετικό νόμο (Άρθρο 12).

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

Θεμελιωτική και συντάξιμη υπηρεσία

- Συντάξιμη υπηρεσία περιλαμβάνεται στη θεμελιωτική υπηρεσία (Άρθρο 13).
- Συντάξιμη υπηρεσία είναι υπηρεσία σε συντάξιμη θέση ή οποιαδήποτε άλλη προηγούμενη ή ενδιάμεση υπηρεσία σε προσωρινή, έκτακτη ή ωρομίσθια βάση, ή 5ετής τουλάχιστον υπηρεσία σε μη συντάξιμη οργανική θέση καθώς και υπηρεσία σε θέση υπό αναπληρωτική ιδιότητα, όταν ο υπάλληλος αφυπηρετεί από τη θέση αυτή, αλλά δεν περιλαμβάνει περίοδο απουσίας με άδεια χωρίς απολαβές, εκτός αν αυτή είναι εγκεκριμένη εκπαιδευτική άδεια ή

παραχωρήθηκε για λόγους δημόσιου συμφέροντος. Υπηρεσία υπαλλήλου στις ένοπλες δυνάμεις της Δημοκρατίας κατά τη διάρκεια κρατικής υπηρεσίας θεωρείται συντάξιμη. Η άδεια θανάτου υπαλλήλου προστίθεται, επίσης, στη συντάξιμη υπηρεσία (Άρθρο 14).

- Συντάξιμη υπηρεσία λογίζεται και υπηρεσία που μπορούσε να λογιστεί ως συντάξιμη με βάση τους καταργούμενους νόμους, ή προηγούμενη υπηρεσία καθηγητή ή δασκάλου σε δημόσια σχολεία της Ελλάδας. Υπηρεσία καθηγητή ή δασκάλου σε τουρκοκρατούμενα σχολεία λογίζεται διπλάσια για σκοπούς συμπλήρωσης του ανώτατου ορίου (Άρθρο 15).
- Οποιαδήποτε προηγούμενη υπηρεσία για την οποία εισπράχθηκε ποσό δεν αναγνωρίζεται εκτός αν το ποσό αυτό επιστραφεί (Άρθρο 16).
- Σύναξη καθηγητή ή επιμελητή από άλλη πηγή αφαιρείται από καταβλητέα σύναξη (Άρθρο 17).
- Προηγούμενη υπηρεσία για την οποία δεν καταβλήθηκε ωφέλημα αφυπηρέτησης αναγνωρίζεται ως συντάξιμη αν ο υπάλληλος υπηρετήσει για 5 τουλάχιστο χρόνια, με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται (Άρθρο 18).

ΜΕΡΟΣ IV

Συνταξιοδοτικά ωφελήματα για λόγους άλλους από την αφυπηρέτηση λόγω ορίου ηλικίας

- Σε περίπτωση αφυπηρέτησης λόγω κατάργησης θέσης ή αναδιοργάνωσης παρέχονται πρόσθετα ωφελήματα (Άρθρο 19).
- Σε περίπτωση αφυπηρέτησης για λόγους υγείας τα χρόνια υπηρεσίας αυξάνονται πλασματικά και κλιμακωτά μέχρι τα 30 έτη (Άρθρο 20).

- Προηγούμενη υπηρεσία υπαλλήλου που υποχρεώθηκε σε αφυπηρέτηση για εξειδικευμένους λόγους δημόσιου συμφέροντος αναγνωρίζεται ως συντάξιμη μετά από έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, αν ο υπάλληλος επιστρέψει τα ωφελήματα αφυπηρέτησης που πήρε (Άρθρο 21).
- Στα άρθρα 22, 23 και 24 γίνεται πρόνοια για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα υπαλλήλων που αφυπηρετούν αναγκαστικά ή λόγω υπηρεσιακής ανεπάρκειας ή προς ανάληψη δημόσιου λειτουργήματος.
- Στα άρθρα 25 και 26 γίνεται πρόνοια για τον τρόπο συνταξιοδότησης υπαλλήλου που αφυπηρετεί λόγω διορισμού σε οργανισμό ή με προϋπηρεσία σε οργανισμό.
- Στο άρθρο 27 γίνεται πρόνοια για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα υπαλλήλου που αφυπηρετεί πρόωρα. Το εφάπαξ ποσό καταβάλλεται αμέσως ενώ η σύνταξη παγοποιείται και καταβάλλεται μόλις ο υπάλληλος συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας του.
- Σύμφωνα με τα άρθρα 28 και 29 παρέχονται αυξημένα συνταξιοδοτικά ωφελήματα σε υπάλληλο που αφυπηρετεί λόγω αναπηρίας που προκλήθηκε κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή λόγω πλήρους αναπηρίας που προκλήθηκε συνεπεία συμμετοχής στους αγώνες για την ελευθερία και δημοκρατία της Κύπρου.
- Στα άρθρα 30, 31 και 32 γίνεται πρόνοια για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα που θα καταβάλλονται στους εξαρτωμένους υπαλλήλου ή αστυνομικού όταν αυτός πεθάνει στην υπηρεσία κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, ή μετά την αφυπηρέτησή του.
- Σε περίπτωση επαναδιορισμού συνταξιοδοτηθέντος υπαλλήλου η σύνταξή του αναστέλλεται (Άρθρο 33).

ΜΕΡΟΣ V**Σύνταξη Οικογενειών**

Στο Μέρος αυτό (Άρθρα 34-40) γίνεται πρόνοια για τις συντάξεις που δικαιούνται οι χήρες/χήροι και τα τέκνα των υπαλλήλων ή συνταξιούχων υπαλλήλων, καθώς και για τον τρόπο υπολογισμού και καταβολής τούτων.

Η σύνταξη χήρας είναι 75% της σύνταξης του αποθανόντος υπαλλήλου ή συνταξιούχου για υπηρεσία με εισφορές και 37.5% της σύνταξης αυτής όταν αυτή είναι χωρίς εισφορές, λαμβανομένης, όμως, υπόψη και τυχόν επαύξησης των ετών συντάξιμης υπηρεσίας που πρέπει να γίνει με βάση τις επιφυλάξεις του εδαφίου (1) του άρθρου 38.

Η σύνταξη τέκνων είναι 16.67% της σύνταξης της χήρας/χήρου για κάθε παιδί, με ανώτατο όριο σύνταξης για δύο (2) παιδιά. Όταν δεν υπάρχει χήρα το ποσοστό σύνταξης τέκνων είναι 44.44% της σύνταξης χήρας, με ανώτατο όριο τη σύνταξη για τρία (3) τέκνα.

ΜΕΡΟΣ VI**Εισφορές**

Το Μέρος αυτό (Άρθρα 41-43) περιλαμβάνει πρόνοια για τις εισφορές που πρέπει να καταβάλλουν υπάλληλοι για σκοπούς μεταβίβασης της σύνταξης στη/στο χήρα/χήρο.

Ο κάθε υπάλληλος πληρώνει 0.75% πάνω στις εκάστοτε συντάξιμες απολαβές του μέχρι του ποσού τέτοιων απολαβών που ισούται με τις ασφαλιστές αποδοχές, και 1.75% για το ποσό των συντάξιμων απολαβών που υπερβαίνει τις ασφαλιστές αποδοχές, για υπηρεσία που λογίζεται συντάξιμη και μέχρι 400 μηνιαίες εισφορές. Οι εισφορές επιστρέφονται στον εισφορέα ή στο νόμιμο προσωπικό αντιπρόσωπό του:

- (α) αν αυτός πεθάνει ή παύσει να είναι υπάλληλος και δεν είχε νυμφευθεί κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του για την οποία καταβλήθηκαν εισφορές ή δεν δικαιούται στη χορήγηση σύνταξης·
- (β) αν ο/η σύζυγος προαποθάνει του εισφορέα ή διαζευχθεί και αυτός δεν συνήψε άλλο γάμο και αποθάνει στην υπηρεσία ή αφυπηρητήσει χωρίς να συνάψει άλλο γάμο, επιστρέφονται οι εισφορές από το θάνατο του/της συζύγου ή το διαζύγιο καθώς και κάθε αρχική εισφορά, όπως αναφέρεται στο νόμο. Αν, όμως, υπάρχουν δικαιούχα τέκνα, οι εισφορές δεν επιστρέφονται.

ΜΕΡΟΣ VII

Ποικίλες διατάξεις

- Στο άρθρο 44 γίνεται πρόνοια για την τιμαριθμική αύξηση των συντάξεων, το ύψος της οποίας θα καθορίζεται με βάση την εκατοστιαία αύξηση του μέσου όρου του τιμαριθμικού δείκτη του εξαμήνου που πέρασε σε σύγκριση με το μέσο όρο του τιμαριθμικού δείκτη του αμέσως προηγούμενου αυτού εξαμήνου.
 - Στα άρθρα 45 και 46 γίνεται πρόνοια για τη μείωση της σύνταξης με βάση το αναλογικό μέρος των περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμων και το δικαίωμα σε αναλογική σύνταξη.
 - Στα άρθρα 47, 48 και 49 γίνεται πρόνοια για τη βεβαίωση ζωής και υπηρεσίας και την εξουσία για παράταση προθεσμιών.
 - Με το άρθρο 50 καταργούνται οι νόμοι που αναφέρονται στον Πίνακα και διασφαλίζονται κεκτημένα δικαιώματα.
-

Παράρτημα

Στο Παράρτημα καθορίζεται η έκταση της υπηρεσίας καθηγητών και επιμελητών πάνω σε μερική βάση που μπορεί να λογιστεί ως συντάξιμη, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 15.

Πίνακας

Στον Πίνακα περιλαμβάνονται οι Νόμοι και Κανονισμοί που καταργούνται όπως διαλαμβάνει το άρθρο 53.

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ**

(Φακ.: 12.3.81)

6 Φεβρουαρίου, 1998.

ΞΛ/ΝΙ.46